

sagkyndig Undersøgelse. Der synes jeg, at der bliver indført en Bestemmelse, som bliver for besværlig, jeg mener, at man kunde gaa en anden Vej, som vilde være langt at foretrække, og jeg skal tillade mig ganske løseligt at skitsere den. For det første er der det at bemærke, at ifølge § 7 er det ved Loven instituerede Kirkesyn, der skal skønne over, om Dele af en Kirkebygning eller Løsøregenstande i Kirkebygningen har den omtalte arkæologiske, kunstneriske eller historiske Interesse. Jeg vil imidlertid tillade mig at være af den Formening, at saaledes som Kirkesynet bliver sammensat efter det foreliggende Lovforslag, har man ingen virkelig Garanti for, at det evner at afgive et saadant Skøn, og det er det, Sagen beror paa, thi Ministeriet skal gennem Kirkesynet have Underretning, om der forefindes saadanne Ting, og saa skal man i Ministeriet træffe Afgørelse om, hvorledes der skal forholdes, og for saa vidt Skønnet gaar ud paa, at der er saadanne Interesser at varetage, vil Ministeriet foranstalte en særlig sagkyndig Undersøgelse af Forholdene. Paa dette Punkt vil man efter min Mening kunne gaa en langt kortere og langt sikrere Vej end den, her er tænkt. Vi har allerede her i Landet 4—5 kongelige Bygningsinspektører, der sorterer under Kultusministeriet, og til hvilke Ministeriet ellers henvender sig, naar der er Tale om de offentlige Bygningers Vedligeholdelse og Eftersyn. Disse Bygningsinspektører kan meget vel staa Ministeriet bi paa anden Maade end den, der aabenbart er tænkt i Lovforslaget, ligesom ogsaa Ministeriet kunde faa Støtte af andre Personer, som sidder inde med Betingelser for at bedømme Kirkebygningernes kunstneriske og arkæologiske Værdi. Jeg tænker her paa, at det vilde være ganske anderledes praktisk, om der ude omkring i Landet af Ministeriet var udset Mænd, naturligvis særlig Arkitekter, til hvilke Synene skulde henvende sig, naar der var Tale om at foretage større Reparationer eller Ombygninger af Kirker; thi den Mand, der bor paa Egnen eller har en vis Landsdel underlagt sig, vil erhverve et indgaaende Kendskab til de stedlige Bygninger og vil med stor Letthed og tillige med Sikkerhed være i Stand til at bedømme disse og uden stort Besvær afgøre, hvorvidt det er nødvendigt, at Henvendelse om saadanne Arbejders Foretagelse sker til Ministeriet eller ej. Jeg vil gaa saa vidt at mene, at alle Forslag om Arbejder ud over almindelige Vedlige-

holdelsesarbejder, som det hedder, paa Tag og Fag skulde forelægges for den saaledes antagne ministerielle Tillidsmand, inden Arbejdet blev bragt til Udførelse, thi det er for sent, at det sagkyndige Tilsyn kommer, naar Arbejdet enten er sat i Gang eller er udført. Jeg ser meget godt af Lovforslaget, at der under visse Forhold kræves et saadant sagkyndigt Tilsyn, men det skal ikke komme, efter at Arbejdet er udført, det maa komme, inden man træffer endelig Bestemmelse om dets Udførelse. Jeg vil gerne henstille saavel til den højtærede Minister som til det Udvalg, der formentlig bliver nedsat, at tage under Overvejelse, om man ikke bør gaa den af mig her antydede Vej, jeg tror, at man derved vil spare navnlig Ministeriet for en hel Del Ulejlighed, men fremfor alt opnaa det, som den højtærede Minister før udtalte som ønskeligt, at vi ikke fortsætter videre i det Spor, vi desværre har været alt for stærkt inde paa, nemlig at ødelægge virkelig gode kunstneriske Dele af Kirkebygninger, ligesom ogsaa adskillige Inventariegenstande der havde betydelig Værdi i denne Retning. Jeg henstiller disse Bemærkninger til villig Overvejelse.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Keiser-Nielsen): Maa jeg sige, at man har i Virkeligheden i Ministeriet liggende ret gode Oversigter over, hvilke kunstneriske og arkæologiske Værdier der findes i de enkelte Kirker. Den Gang man efter Tiendelovens Vedtagelse skred til at nedsætte de saakaldte Afløsningskommissioner, blev der tilforordnet disse Afløsningskommissioner et bygningskyndigt Medlem, og i de 7 Kommissioner sidder der i Virkeligheden 7 udmærket indsigtfulde, bygningskyndige og i saadanne Forhold forstandige Arkitekter, og det er paalagt disse Kommissioner ved hvert Kirkesyn i den Indberetning, der gives til Ministeriet, at notere, hvad der maatte forefindes af Ejendommeligheder, og hvad der maatte være af arkæologisk, kunstnerisk og historisk Interesse ved Kirkebygningen og Inventaret. Hvis man i Ministeriet saa disse forskellige Indberetninger fra Kommissionerne efter, vilde man se, at der i dem alle findes en særlig Rubrik, hvor alt dette er nævnt. Naar der nu i Fremtiden bliver Tale om en større Istandsættelse eller Hovedreparation eller Ombygning af Kirker, vil der jo altid i Ministeriet blive set efter i de vedkommende Forretninger, om der findes noget